

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องการใช้กระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนการสอนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้

วิธีดำเนินการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสีบนที่ธรรม อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 19 คน เลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง ซึ่งประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบความรู้พื้นฐาน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2 แผนการสอนเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ จำนวน 6 แผน โดยใช้เนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนแล้วในภาคเรียนที่ 1 โดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาอังกฤษ ปีพุทธศักราช 2539 และจากหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ English Is Fun เล่มที่ 3 หนังสือเรียน Make New Friends For Prathom 6 และหนังสือ On The Spring Board Book 3 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสร้างขึ้นตามองค์ประกอบของแผนการสอน ดังนี้

ความคิดรวบยอด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เนื้อหา

กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผล

2.3 แบบฝึกทักษะการเขียนเป็นแบบฝึกที่ใช้ประกอบกับแผนการสอน มีลักษณะคล้ายแบบทดสอบย่อย สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.4 แบบทดสอบทักษะการเขียนประจำหน่วย เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้รวม 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .85, 70, 67 และมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ คือมีค่าระดับความยากระหว่าง .20 - .80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

2.5 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 7 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 มี 3 ข้อ ตอนที่ 2 มี 2 ข้อ และตอนที่ 3 มี 2 ข้อ แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น .84 มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์คือ มีค่าความยาก ระหว่าง .20 - .80 มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไปทุกข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองสอน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ มีลำดับขั้นในการดำเนินการสอน ดังนี้

3.1 ทดสอบความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนว่าถึงเกณฑ์การรอบรู้ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นคือร้อยละ 75 หรือไม่ ถ้านักเรียนทำคะแนนไม่ถึงเกณฑ์การรอบรู้ผู้วิจัยจะสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนเฉพาะนักเรียนที่สอบไม่ผ่านในเนื้อหาที่กำหนดให้

3.2 ทดลองสอน ผู้วิจัยทดลองสอนตามแผนการสอนทั้งหมด 6 แผน โดยสอนสัปดาห์ละ 4 วันๆ ละ 3 คาบ เป็นเวลา 54 คาบ เมื่อสอนเสร็จในแต่ละหน่วยให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยเพื่อดูว่านักเรียนมีความรอบรู้ในเนื้อหาที่เรียนหรือไม่ ถ้านักเรียน

สอบไม่ผ่านผู้วิจัยทำการสอนซ่อมเสริม ส่วนเวลาในการประเมินผลผู้วิจัยได้ใช้เวลาสำหรับประเมินผลทั้งหมด 9 คาบ รวมเวลาในการทดลองและประเมินผลทั้งหมดเป็นเวลา 6 สัปดาห์

3.3 หลังจากทดลองสอนตามแผนการสอนทั้งหมด 6 แผนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบทักษะการเขียนประจำหน่วย และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ โดยนำผลที่ได้มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำเสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. ได้แผนการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ แผนการสอน 6 แผน แผนละ 9 คาบๆ ละ 20 นาที โดยมีขั้นตอนการเรียนรู้ดังนี้

1. ขั้นการรับรู้
2. ขั้นเกิดความคล่อง
3. ขั้นเกิดความคงทน
4. ขั้นนำไปประยุกต์ใช้
5. ขั้นปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเขียนคำศัพท์ ประโยค ในรูปแบบต่างๆ ตามหลักไวยากรณ์และสำนวนการใช้ภาษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนบอกตำแหน่งของสถานที่ต่างๆ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเขียนเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน รวมแผนการสอนทั้งหมด 6 แผน

2. ผลจากการทำแบบทดสอบทักษะการเขียนประจำหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การรอบรู้ร้อยละ 75 ปรากฏว่า นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การรอบรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้

3. ผลจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียน ปรากฏว่านักเรียนได้คะแนนตอนที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 85.26 ตอนที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.63 และตอนที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.52 รวมทั้ง 3 ตอนได้คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 79.47

อภิปรายผลการศึกษา

1. การที่นักเรียนทุกคนสามารถทำแบบทดสอบทักษะการเขียนประจำหน่วยผ่านเกณฑ์การรอบรู้ร้อยละ 75 ซึ่งเป็นผลมาจาก

1.1 แผนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ เป็นแผนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีความรู้อย่างชัดเจนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดลำดับขั้นตอนในการสอนจากขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ที่ง่ายไปหายาก ในแต่ละแผนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการรับรู้ ขั้นฝึกให้เกิดความคล่อง ขั้นฝึกให้เกิดความคงทน ขั้นนำไปประยุกต์ใช้ และขั้นปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับและมีความคงทนในการจำได้ดีอันจะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสสวาท โพทะยะ (2531) และกรทอง โพธิ์ทอง (2532) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและมีความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู นอกจากนี้ วิภา รักษาม (2534) ได้ทำงานวิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษต่ำ เมื่อได้รับการสอนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้แล้วสามารถพัฒนาทักษะการเขียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นเป็นไปด้วยดีต่อการร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนี้จะส่งผลถึงการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนเรื่องต่อไปได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน อ่อนน้อม (2537, หน้า 69) ที่กล่าวว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถก้าวไปตามความสามารถของนักเรียนได้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการเรียน เพื่อรอบรู้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมและสื่อโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียน จะเรียนรู้ และยังเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจให้นักเรียนกระตือรือร้นอยากเข้าร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การใช้ภาพ เพลง และเกม โดยเฉพาะเกมเป็น กิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษและนักเรียนชอบเกมมาก ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติ ของเด็กระดับประถมศึกษา สังเกตจากการสอนจะเห็นได้ว่าเมื่อถึงขั้นการสอนที่มีเกมนักเรียน จะตื่นเต้นและกระตือรือร้น ต้องการเวลาในการเรียนขั้นตอนนั้นนานๆ เกมเป็นกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียน เกมยังช่วยให้นักเรียนจำเนื้อหา ได้อย่างแม่นยำและกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้โดยเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ (2537) ที่ได้กล่าวถึงการใช้กิจกรรมเกมเข้ามาประกอบการเรียนการสอนว่าเป็นวิธีสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนด้วยความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ แม่นยำ และรวดเร็วขึ้น เกมยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ใช้ใน การฝึกภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นแนวการสอนในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในปัจจุบันอีกด้วย

1.3 การใช้แบบฝึกมาประกอบการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนนั้น เนื่องจาก ผู้วิจัยเห็นว่าแบบฝึกเป็นสื่อชิ้นสำคัญอันหนึ่งซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถทางการเขียน ภาษาอังกฤษสูงถึงเกณฑ์การรอบรู้ ร้อยละ 75 เพราะเป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหา ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกผู้วิจัยจึงคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ของนักเรียนและใช้วิธีการจัดลำดับเนื้อหาตามขั้นการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก มีรูปภาพประกอบ ในแบบฝึก เพื่อสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากทำแบบฝึก นอกจากนี้กิจกรรมใน แบบฝึก ยังมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกัน เช่น การหาคำศัพท์ที่ซ่อนอยู่ในภาพ ปริศนา อักษร เขียนคำศัพท์จากเกม วงกลมอักษร เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนทำแบบฝึกด้วย ความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายลักษณะพิเศษของแบบฝึกอีกประการหนึ่งคือการกำหนดเวลาใน การทำแบบฝึกแต่ละแบบฝึก ซึ่งจะกำหนดเวลาประจำแบบฝึกตามความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนข้อในแบบฝึก การทำแบบฝึกที่มีกำหนดเวลาจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและ

ตั้งใจทำแบบฝึก ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง นอกจากนี้ลักษณะของแบบฝึกยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิด ความชำนาญในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับกฎการ เรียนรู้ของ ธอร์นไคด์ เกี่ยวกับกฎแห่งการ ฝึกหัด (Law of Exercise หรือ Law of Practice) กล่าวว่าสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องตัวและสามารถ ทำได้ดี (สุจิต เพียรชอบ, 2523, หน้า 57) นอกจากนี้ พรอณี ชูทัย (2522, หน้า 121) ยังได้ กล่าวว่าแบบฝึกคือ การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้ทำแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษบ่อยๆ ซ้ำๆ ย่อมทำให้นักเรียนสามารถ พัฒนาทักษะการเขียนของตนเองได้เป็นอย่างดี

1.4 การสอนซ่อมเสริม ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วย แก้ไขปัญหาของการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้ทำแบบฝึกหรือแบบทดสอบทักษะ การเขียนประจำหน่วยแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจแก้ไขและชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบทันที เพื่อให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองแล้วนำมาปรับปรุงตนเองได้ ส่วนนักเรียนที่ทำ แบบทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์การรอบรู้ ผู้วิจัยสอบถามถึงปัญหาของนักเรียนในส่วนเนื้อหาที่ นักเรียนยังไม่เข้าใจแล้วดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น ของ รุจิรี ภูสาระ (2530, หน้า 3) ที่ว่านักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ที่มีการ สอนซ่อมเสริม ไม่ว่าจะในกลุ่มหรือรายบุคคล จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นจนเท่าเทียมกับนักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนสูงที่ไม่ได้รับการสอนซ่อมเสริม ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสอนซ่อมเสริมด้วยการสร้างแบบฝึกขึ้นมาใหม่และให้มีการฝึกฝนในเนื้อหาที่ นักเรียนสอบไม่ผ่านจนเห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจแล้วจึงให้ทำแบบทดสอบทักษะการ เขียนประจำหน่วยใหม่ ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้อัน ของนักเรียนได้ รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

2. ผลการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษหลังการเรียน พบว่า การทำแบบทดสอบตอนที่ 1 เรื่องการเขียนคำศัพท์ ประโยคในรูปแบบต่างๆ ตามโครงสร้าง ทางไวยากรณ์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.26 ตอนที่ 2 เรื่องการเขียนบอกตำแหน่งของสถานที่

ต่างๆ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.63 และตอนที่ 3 เรื่องการเขียนเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.52 โดยภาพรวมแล้วได้คะแนนรวมเฉลี่ย 79.47 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนแต่ละขั้นตอนเน้นให้นักเรียนได้ฝึกแบบฝึกด้วยความสนุกสนานด้วยเกม เพลง และกิจกรรมอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่มีข้อสังเกตว่าตอนที่ 2 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.63 เป็นเพราะสาเหตุดังต่อไปนี้

2.1 การบอกเกี่ยวกับตำแหน่งของสถานที่ต่างๆ นั้นเป็นเนื้อหาใหม่ที่นักเรียนได้เรียนรู้ มีการใช้คำบอกตำแหน่ง มีคำศัพท์ยาก จึงทำให้ประโยคสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงเป็นปัญหาต่อการเขียนประโยคบรรยายไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2.2 การบอกเกี่ยวกับสถานที่ตั้งตามวัฒนธรรมของคนไทย ยังมีปัญหาการบอกตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่หรือการบอกทิศทาง ซึ่งบางครั้งยังไม่สามารถสื่อภาษาเดียวกันได้ถูกต้อง ดังนั้นถ้าจะต้องสื่อภาษาเป็นภาษาอังกฤษ จึงยังคงเป็นปัญหาสำหรับคนไทยเรา ซึ่งควรจะได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.3 นักเรียนมีประสบการณ์น้อยในด้านการเขียน เนื่องจากการเรียนการสอนของครูมักจะเน้นการสอนทักษะ ฟัง พูด และอ่าน มากกว่าเน้นทักษะการเขียน ซึ่งจากการสอนประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 ผลคะแนนในด้านการเขียนทั้งวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นักเรียนส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม หรือนักเรียนบางคนไม่ทำแบบทดสอบนั้น ซึ่งเป็นผลมาจากนักเรียนมีประสบการณ์ด้านความคิดและทักษะการเขียนน้อย เนื่องจากทักษะการเขียนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และเขียนบรรยายออกมาได้ตรงตามที่กำหนดให้ แต่จากผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.63 นั้นยังเป็นคะแนนที่อยู่ในระดับที่ดี น่าพอใจ เมื่อเทียบกับการเรียนการสอนตามปกติ

จากเหตุผลที่กล่าวมาจะเห็นว่าการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษแก่นักเรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ สามารถพัฒนาความสามารถในด้านทักษะการเขียนของนักเรียนได้ด้วยการที่กระบวนการเรียนนี้มีการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกและได้ร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย

เกิดความสนุกสนานในการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์การรอบรู้ ร้อยละ 75 ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1.1 การสอนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ เป็นการสอนที่ครูต้องใช้เวลามากกว่าปกติ สำหรับการสอนซ่อมเสริมและตรวจแบบฝึก ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ครูหาผู้ช่วยในการสอนซ่อมเสริม ตรวจแบบฝึก โดยนำนักเรียนที่เรียนเก่งมาช่วยสอนนักเรียนที่เรียนอ่อน ซึ่งจะช่วยลดภาระของครูและทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ มีการใช้เกณฑ์เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การนำแนวการสอนนี้มาใช้ ครูควรกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนและเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการสอน

1.3 ครูอาจนำแนวการสอนนี้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างรวดเร็วและจะสามารถพัฒนานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำให้สูงขึ้น

1.4 ครูอาจนำแนวการสอนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้

2.2 ควรศึกษาค้นคว้า วิจัย และทดลองเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอนภาษาอังกฤษใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน สามารถติดต่อสื่อสาร รับข่าวสาร และพัฒนาภาษาเพื่อการศึกษาต่อ